

СХВАЛЕНО

на засіданні педагогічної ради
від 31 серпня 2023 року,
протокол № 1
Голова педагогічної ради
_____ Л.В. БЕХ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор

_____
Л.В. БЕХ
«31» серпня 2023 р.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

Грозинського ліцею Коростенської міської ради на 2023/2024 навчальний рік

ЗМІСТ

- Розділ 1. Призначення навчального закладу та засіб його реалізації**
  - Розділ 2. Опис «моделі» випускника навчального закладу**
  - Розділ 3. Цілі та задачі освітнього процесу навчального закладу**
  - Розділ 4. Освітня програма навчального закладу та її обґрунтування**
    - 4.1. Освітня програма початкової освіти**
      - 4.1.1. Освітня програма 1-2-х класів**
      - 4.1.2. Освітня програма 3-4-х класів**
    - 4.2. Освітня програма базової середньої освіти**
    - 4.3. Освітня програма 10-11-х класів (профільна освіта)**
  - Розділ 5. Особливості організації освітнього процесу та застосування в ньому педагогічних технологій**
  - Розділ 6. Показники (вимірники) реалізації освітньої програми**
  - Розділ 7. Програмно-методичне забезпечення варіативної складової освітньої програми**
  - Розділ 8. Структура навчального року**
- Додатки**

Розділ 1. Призначення навчального закладу та засіб його реалізації

Призначення навчального закладу полягає в наданні якісної повної загальної освіти дітям шкільного віку навчального закладу, забезпеченні їх всебічного розвитку, вихованні і самореалізації особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності.

Досягнення цієї мети забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності.

Спільними для всіх компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, здатність співпрацювати з іншими людьми.

Основним засобом реалізації призначення загальноосвітнього закладу є засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту загальноосвітніх програм. У той же час заклад має у своєму розпорядженні додаткові засоби реалізації свого призначення, а саме

- уведення в навчальний план предметів і курсів, що сприяють загальнокультурному розвитку особистості та формують гуманістичний світогляд;
- надання учням можливості спробувати себе в різних видах діяльності (інтелектуальної, трудової, художньо-естетичної);

- поглиблене вивчення окремих предметів;
- надання учням можливості вибору профілю навчання, темпу засвоєння навчального матеріалу;
- оригінальна організація навчальної діяльності, інтеграція навчальної та позанавчальної діяльності;
- надання широкого спектра додаткових освітніх програм і додаткових освітніх послуг.

Освітня програма, що реалізується в закладі, спрямована на: формування в учнів сучасної наукової картини світу; виховання працьовитості, любові до природи; розвиток в учнів національної самосвідомості; формування людини та громадянина, яка прагне вдосконалювання та перетворення суспільства; інтеграцію особистості в систему світової та національної культури; рішення задач, формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві; виховання громадянськості, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей інших народів в умовах багатонаціональної держави; створення основи для усвідомленого відповідального вибору та наступного освоєння професійних освітніх програм; формування потреби учнів до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення.

Реалізація освітньої програми навчального закладу здійснюється через три рівні освіти:

1. початкова освіта тривалістю чотири роки;
2. базова середня освіта тривалістю п'ять років;
3. профільна середня освіта тривалістю два роки.

Розділ 2

Опис "моделі" випускника школи

Модель випускника **Нової Української Школи** – це необхідна основа для сміливих і успішних кроків у своє майбутнє. Всі інші здобутки у сфері компетентності може принести людині лише наполеглива цілеспрямована праця, бажання вчитися і ділитися досвідом з іншими.

Випускник навчального закладу має міцні знання і вміння користується ними. Знання та вміння отримані учнем тісно взаємопов'язані з його ціннісними орієнтирами.

Набуті життєві компетентності випускник вміння використовує для успішної самореалізації у житті, навчанні та праці. Він вміння критично мислити, логічно обґрунтовувати позицію, виявляти ініціативу, творити, вирішувати проблеми, оцінювати ризики та приймати рішення.

Наш випускник – це передусім людина творча, з великим потенціалом саморозвитку та самореалізації, широким спектром особистості:

- випускник навчального закладу добре проінформована особистість;
- прагне до самоосвіти та вдосконалення;
- готовий брати активну участь у суспільно-культурному житті громади, держави;
- є свідомим громадянином, готовим відповідати за свої вчинки;
- свідомо ставиться до свого здоров'я та довкілля; мислить креативно, використовуючи увесь свій творчий потенціал.

Випускник компетентний у ставленні до життя — реалізує себе через самопізнання, саморозуміння та інтелектуальну культуру.

Випускник початкових класів має знання, уміння та навички, передбачені стандартом початкової освіти. Він упевнений у собі, старанний, працелюбний, самостійний, дисциплінований, вмотивований на досягнення успіху, вміння слухати і чути, критично мислити і має почуття самоконтролю, навички навчальної діяльності, культуру поведінки і мови, основи особистої гігієни і здорового способу життя.

Випускник базової основної школи володіє певними якостями і вміннями на рівні вимог державних освітніх стандартів, успішно засвоює загальноосвітні програми з усіх предметів шкільного навчального плану; має систему розумових навичок (порівняння, узагальнення, аналіз, синтез, класифікацію, визначення головного); володіє основами

комп'ютерної грамотності; знає свої громадянські права і вміє їх реалізувати; оцінює свою діяльність з погляду моральності та етичних цінностей; дотримується правил культури поведінки і спілкування; веде здоровий спосіб життя; готовий до форм і методів навчання, використовуваних у старших класах.

Випускник старших класів має міцні знання на рівні вимог державних освітніх стандартів, що забезпечує вступ до закладу вищої професійної освіти та подальше успішне навчання; володіє іноземною мовою на базовому рівні; має високий рівень комп'ютерної грамотності (програмування, навички технічного обслуговування); володіє культурою інтелектуальної діяльності; знає і поважає культуру України та інших народів; поважає свою й чужу гідність, права, свободи інших людей; дотримується правил культури поведінки і спілкування; має почуття соціальної відповідальності; веде здоровий спосіб життя; володіє способами отримання інформації; прагне духовного і соціального добробуту.

Наш випускник - свідомий громадянин і патріот своєї країни, готовий до сміливих і успішних кроків у майбутнє.

Розділ 3. Цілі та задачі освітнього процесу навчального закладу

Цілі та задачі освітнього процесу на кожному рівні реалізації освітніх програм повинні бути обумовлені "моделлю" випускника, призначенням і місцем навчального закладу в освітньому просторі міста, району. Вони повинні бути сформульовані конкретно, бути вимірними, досяжними, визначеними за часом, несуперечливими по відношенню одна до одної. Інакше кажучи, відповідати загальним вимогам, що пропонуються до визначення цілей і задач.

Перед навчальним закладом поставлені такі цілі освітнього процесу:

1. Забезпечити засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту початкової, основної, середньої (повної) загальної освіти на рівні вимог державного освітнього стандарту;
2. Гарантувати наступність освітніх програм усіх рівнів;
3. Створити основу для адаптації учнів до життя в суспільстві, для усвідомленого вибору та наступного засвоєння професійних освітніх програм;
4. Формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності;
5. Забезпечити соціально-педагогічні відносини, що зберігають фізичне, психічне та соціальне здоров'я учнів;
6. Підвищення кваліфікації педагогічних працівників шляхом своєчасного та якісного проходження курсів перепідготовки;
7. Проведення атестації педагогів;
8. Цілеспрямоване вдосконалення навчально-матеріальної бази навчального закладу.

Розділ 4. Освітня програма закладу та її обґрунтування

4.1. Освітня програма початкової освіти

Освітня програма початкової освіти окреслює підходи до організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової освіти.

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років (відповідно до Закону України «Про освіту»).

ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ

Загальний обсяг годин :

для 1 класу – 700 годин /навчальний рік

для 2 класу – 770 годин /навчальний рік

для 3 класу – 805 годин /навчальний рік

для 4 класу – 805 годин /навчальний рік

Програма забезпечує взаємозв'язки окремих предметів, їх інтеграцію та логічну послідовність, вивчення яких будуть подані в рамках навчальних планів:

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей, розвиток самостійності, творчості та допитливості.

Початкова освіта має такі цикли, як 1—2 і 3—4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреби дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти. Вимоги до обов'язкових результатів навчання визначаються з урахуванням компетентнісного підходу до навчання, в основу якого покладено ключові компетентності:

1. вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;
2. здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;
3. математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;
4. компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;
5. інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;
6. екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;
7. інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;
8. навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;
9. громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації,

цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10. культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інших видів мистецтва) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11. підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Основою формування ключових компетентностей є досвід здобувачів освіти, їх потреби, які мотивують до навчання, знання та вміння, які формуються в різному освітньому середовищі (школі, родині), різноманітних соціальних ситуаціях і зумовлюють формування ставлення до них. Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння, як читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Компетентності здобувачів освіти визначено за такими освітніми галузями, які забезпечують формування всіх ключових компетентностей.

4.1.1. Освітня програма 1-2-х класів

Учні 1-2-х класів навчатимуться за Типовою освітньою програмою (за редакцією О.Я.Савченко), затвердженою наказами Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 №743-22 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти».

В програмі визначено вимоги до конкретних очікуваних результатів навчання; коротко вказано відповідний зміст кожного навчального предмета чи інтегрованого курсу.

Програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Зміст програми має потенціал для формування у здобувачів всіх ключових компетентностей. Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- мовно-літературна - включає українську мову та літературу, іноземну мову (англійська);
- математична - спрямована на формування математичної та інших ключових компетентностей;

- природнича - має на меті формування компетентностей в галузі природничих наук, основи наукового світогляду, становлення відповідальної природоохоронної поведінки у навколишньому світі;
- технологічна - формування компетентностей в галузі техніки і технологій, здатності до зміни навколишнього світу засобами сучасних технологій;
- інформативна - формування інформаційно-комунікаційної компетентності, здатності до розв'язання проблем з використанням цифрових пристроїв для розвитку, самовираження, здобуття навичок безпечної діяльності в інформаційному суспільстві;
- соціальна і здоров'язбережувальна - формування соціальної компетентності, активної громадянської позиції, підприємливості, розвиток самостійності, застосування моделі здорової та безпечної поведінки, збереження власного здоров'я та здоров'я інших;
- громадянська та історична - формування громадянської та інших компетентностей, готовності до змін шляхом осмислення зв'язків між минулим і сучасним життям, активної громадянської позиції, набуття досвіду життя в соціумі з урахуванням демократичних принципів;
- мистецька - формування цінностей у процесі пізнання мистецтва та художньо-творчого самовираження, поваги до національної та світової мистецької спадщини;
- фізкультурна - формування мотивації до занять фізичною культурою і спортом для забезпечення гармонійного фізичного розвитку, вдосконалення життєво необхідних рухових умінь та навичок.

Мовно-літературна освітня галузь в 1 класі реалізується через навчальний предмет «Українська мова. Навчання грамоти». У 2 класі – українська мова, читання.

Математична освітня галузь реалізується через предмет «Математика».

Іншомовна освіта як органічна складова мовно-літературної освітньої галузі представлена навчальним предметом «Англійська мова».

Громадянська та історична, соціальна та здоров'язбережувальна, природнича, реалізується через інтегрований предмет «Я досліджую світ».

Природнича, технологічна, інформативна, соціальна та здоров'язбережувальна, громадянська та історична – разом 4 години для 1 класу, 5 годин для 2 класу.

Мистецька галузь - через предмети «Образотворче мистецтво» та «Музичне мистецтво».

Фізкультурна галузь реалізується через предмет «Фізична культура».

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень	
	1 клас	2 клас
Інваріантна складова		
Українська мова Навчання грамоти	7	
Українська мова	-	4
Читання	-	3
Іноземна мова (англійська)	2	3
Математика	4	4
Я досліджую світ	3	3
Дизайн і технології	1	1
Інформатика	-	1

Музичне мистецтво	1	1
Образотворче мистецтво	1	1
Фізична культура	3	3
Усього кількість навчальних годин на тиждень, що фінансуються з державного бюджету (без урахування поділу на групи)	22	24
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження учня	20	22
Всього (без урахування поділу на групи)	22	24
Кількість здобувачів освіти	12	16

4.1.2. Освітня програма для 3-4-х класів

Учні 3 - 4 класів навчатимуться у 2023/2024 навчальному році за Типовою освітньою програмою (за редакцію О.Я.Савченко), затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 №743-22 «Про затвердження типових освітніх програм для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти».

Навчальний предмет/інтегрований курс Класи	Кількість годин на тиждень	
	3 клас	4 клас
Інваріантний складник		
Українська мова	4	4
Літературне читання	3	3
Іноземна мова (англійська)	3	3
Математика	5	5
Я досліджую світ	3	3
Дизайн і технології	1	1
Інформатика	1	1
Музичне мистецтво	1	1
Образотворче мистецтво	1	1
Фізична культура	3	3
Усього кількість навчальних годин на тиждень, що фінансуються з державного бюджету (без урахування поділу на класи)	25	25
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження учня	23	23
Всього (без урахуванням поділу класів на групи)	25	25
Кількість здобувачів освіти	18	27

Програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;

- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Зміст програми має потенціал для формування у здобувачів таких ключових компетентностей:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмій в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного і здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

З метою формування цифрових компетенцій через удосконалення навичок цифрової грамотності та розвитку медіаграмотності шляхом практичної діяльності з цифровими інструментами з перших днів навчання дитини введено курс за вибором «Цифрова та медіаграмотність» у 3 класі 1 годину.

4.2. Освітня програма базової середньої освіти

Освітня програма загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта) розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти» відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405) з навчанням українською мовою. Постанова Кабінету Міністрів України № 898 від 30.09.2020 «Про затвердження Державного стандарту базової середньої освіти».

Освітня програма окреслює організацію закладом єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти, визначає: загальний обсяг навчального навантаження, очікувані результати навчання учнів, рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти, вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Типовою освітньою програмою.

ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ

Загальний обсяг годин :

для 5 класу – 29 годин /на тиждень

для 6 класу – 32 година /на тиждень

для 7 класу – 31 година /на тиждень

для 8 класу – 32,5 години /на тиждень

для 9 класу – 34 годин /на тиждень

Варіативна складова не фінансується за рахунок місцевого бюджету.

З метою підвищення якості освіти, створення навчально-методичного середовища для загального інтелектуального розвитку, для учнів 8-9 класів із інваріантної складової виділено години для поглибленого вивчення предметів, а саме:

Навчальний предмет	Клас	Кількість годин на тиждень
Українська мова	8,9	по 2 години на тиждень

Очікувані результати навчання здобувачів освіти. Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику предмета .</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>

3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
5	Інформаційноцифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм</p>
		за допомогою програмних засобів
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>

7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет.</p> <p>Ставлення: ошадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для</p>
		<p>маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ошадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізнi лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через: організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання; окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження.
Громадянська відповідальність	Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.
Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я.
Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.

Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою; предмети за вибором; роботу в проектах; позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційнодіяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Типову освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мови і літератури

Суспільствознавство

Мистецтво

Математика

Природознавство

Технології

Здоров'я і фізична культура

Навчальні плани основної школи передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети.

Освітня галузь мови і літератури у навчальних планах реалізується через окремі предмети "Українська мова", "Українська література", "Іноземна мова (англійська)", «Зарубіжна література».

Освітня галузь «Мистецтво» реалізується через окремі курси: «Музичне мистецтво» та «Образотворче мистецтво» в 5-7 класах та «Мистецтво» у 8-9 класах.

Навчальний план для учнів 5 і 6 класу складений відповідно до Типової освітньої програми 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затверджений наказом МОН України від 19.02.2021 №235.

Освітні галузі	Предмети	Клас	
		5	6
Мовно-літературна	Українська мова	4	4
	Українська література	2	2
	Англійська мова	3,5	3,5
	Зарубіжна література	1,5	1,5
Математична	Математика	5	5
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2	2
	Географія		2
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1	1
	Етика	0,5	0,5

Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянської освіти	1	-
	Історія України.		1
	Всесвітня історія		1
Інформатична	Інформатика	1,5	1,5
Технологічна	Технології	2	2
Мистецька	Образотворче мистецтво	1	1
	Музичне мистецтво	1	1
Фізична культура	Фізична культура	3	3
Усього кількість навчальних годин на тиждень, (без фізичної культури+фізична культура)		26+3	29+3
Гранично допустиме навчальне навантаження		28	31
Всього (без урахування поділу класів на групи)		29	32

Навчальний план для учнів 7 класу на 2023-2024 навчальний рік складений відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня, затверджений наказом МОН України від 20.04.2018 №405, Таблиця 1.

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах
		7
Мови і літератури	Українська мова	2,5
	Українська література	2
	Іноземна мова	3
	Зарубіжна література	2
Суспільствознавство	Історія України	1
	Всесвітня історія	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	1
	Образотворче мистецтво	1
	Алгебра	2
	Геометрія	2
	Біологія	2
	Географія	2
	Фізика	2

	Хімія	1,5
Технології	Трудове навчання	1
	Інформатика	1
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1
	Фізична культура	3
Разом навчальних годин на тиждень, (без фізичної культури+фізична культура)		28+3
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження учня		32
Всього (без урахування поділу на групи)		31
Кількість здобувачів освіти		18

Навчальний план для 8-9 класів з поглибленим вивченням української мови на 2023-2024 навчальний рік складений відповідно до Типової освітньої програми 5-9 класів закладів загальної середньої освіти 2 ступеня, затверджений наказом МОН України від 20.04.2018 №405, Таблиця 8.

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
		8	9
Мови і літератури	Українська мова	2	2
	Українська література	2	2
	Іноземна мова	2	2
	Зарубіжна література	2	2
Суспільство-знавство	Історія України	1,5	1,5
	Всесвітня історія	1	1
	Основи правознавства	-	1
Мистецтво	Мистецтво	1	1
Математика	Математика	-	-
	Алгебра	2	2
	Геометрія	2	2
Природознавство	Природознавство	-	-

	Біологія	2	2
	Географія	2	1,5
	Фізика	2	3
	Хімія	2	2
Технології	Трудове навчання	1	1
	Інформатика	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1
	Фізична культура	3	3
Разом навчальних годин на тиждень (без фізичної культури+фізична культура)		29,5+3	31+3
Гранично допустиме навчальне навантаження		33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		32,5	34
Кількість здобувачів освіти		24	14

4.3. Освітня програма 10-11 класів (профільна середня освіта)

Освітня програма профільної середньої освіти окреслює рекомендовані підходи до планування й організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти.

ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ

Загальний обсяг годин :

для 10 класу – 1260 годин /навчальний рік

для 11 класу – 1260 годин /навчальний рік

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані.

Профільна середня освіта здобувається, як правило, після здобуття базової середньої освіти. Діти, які здобули базову середню освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття профільної середньої освіти цього ж навчального року.

За модульним принципом реалізується зміст базового предмета «Фізика і астрономія». У такому разі розподіл годин між модулем фізики і модулем астрономії здійснюється відповідно до навчальних програм.

Реалізація змісту освіти, визначеного Державним стандартом, також забезпечується вибірково-обов'язковими предметами («Інформатика», «Технології», «Мистецтво») Зміст профілю навчання реалізується системою окремих предметів і курсів:

- базові та вибірково-обов'язкові предмети, що вивчаються на рівні стандарту;
- профільні предмети ;
- на підсилення інваріантної складової;
- курси за вибором, до яких належать спеціальні і факультативні курси.

Рішення про розподіл годин для формування відповідного профілю навчання прийнято з урахуванням освітніх потреб учнів, регіональних особливостей, кадрового забезпечення, матеріально-технічної бази тощо.

Кількість годин для вивчення профільного предмета складається з кількості годин, відведених навчальним планом закладу освіти на вивчення відповідних базових предметів, і кількості годин, передбачених на профільні предмети.

Залишок навчальних годин, передбачених на вивчення профільних предметів, використано для збільшення кількості годин на вивчення базових предметів з урахуванням потреб учнів.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти окреслені у Державному стандарті, Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб. Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>

3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
5	Інформаційноцифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p>
		<p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмій; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>

7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>

10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>
----	--	--

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних.

Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Навчальний план для учнів 10-11 класів, розроблена на виконання постанови Кабінету Міністрів України складений відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 №408, Таблиця 8).

В умовах профільного навчання, враховуючи потребу поглибити знання учнів, з метою кращої підготовки до НМТ, створення навчально-методичного середовища для загального інтелектуального розвитку, для учнів 10-11 класів виділяються години на профільні предмети:

Навчальний предмет	Клас	Кількість годин на тиждень
Українська мова	10 клас	4
Українська література	10 клас	4
Українська мова	11 клас	4
Українська література	11 клас	4

Вони містять загальний обсяг навчального навантаження та тижневі години на вивчення базових предметів, вибірково-обов'язкових предметів, профільних предметів.

Реалізація змісту освіти, визначеного Державним стандартом, забезпечується вивченням базових предметів: «Українська мова», «Українська література», «Зарубіжна література», «Іноземна мова (англійська)», «Історія України», «Всесвітня історія», «Громадянська освіта», «Математика» та окремих природничих дисциплін: «Фізика», «Астрономія», «Біологія», «Хімія», «Географія», «Фізична культура», «Захист України».

У програмі виокремлені наскрізні лінії «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова

грамотність», які інтегрують ключові і загальнопредметні компетентності і сприяють формуванню в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Кількість годин для вивчення профільних предметів збільшено за рахунок варіативної складової навчального плану з урахуванням освітніх потреб учнів та з метою формування ключових компетентностей учнів засобами усіх предметів.

Вибірково-обов'язковими предметами визначені: «Інформатика», «Мистецтво», що вивчаються на рівні стандарту.

Предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
	10	11
Базові предмети	27	26
Українська мова	2	2
Українська література	2	2
Зарубіжна література	1	1
Іноземна мова(англійська)	2	2
Історія України	1,5	1,5
Всесвітня історія	1	1
Громадянська освіта	2	-
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3	3
Біологія	2	2
Географія	1,5	1
Фізика	3	3
Астрономія	-	1
Хімія	1,5	2
Фізична культура	3	3
Захист України	1,5	1,5
Вибірково-обов'язкові предмети (Інформатика, Мистецтво)	3	3
Інформатика	1,5	1,5
Мистецтво	1,5	1,5
Всього навчальних годин на тиждень, (без фізичної культури+фізична культура)	31+3	30+3
Гранично допустиме тижневе навантаження на учня	34	35
Всього фінансується (без урахування поділу класів на групи	34	33
Кількість здобувачів освіти	20	12

Розділ 5. Особливості організації освітнього процесу та застосування в ньому педагогічних технологій

Соціальні перетворення в українському суспільстві докорінно змінили пріоритети в галузі освіти. Школа потребує нових нетрадиційних ідей, теорій, що відповідали б оптимальному розвитку дитини, сучасним потребам людства.

Створення ситуації успіху, сприятливих умов для повноцінної діяльності кожної дитини – основна мета, що покладена в основу технологій навчання. Незважаючи на розмаїття нововведень, основною формою організації навчальної діяльності залишається урок.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку: формування компетентностей; розвитку компетентностей; перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей; корекції основних компетентностей; комбінований урок.

Також передбачені екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, лекції конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відеоуроки, пресконференції, ділові ігри тощо. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, забезпечуючи досягнення очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах з предмету. Перевірка та оцінювання досягнення компетентностей здійснюватися у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття. Для підготовки до заліків та іспитів проводяться оглядові консультації, які допомагають учням зорієнтуватися у змісті окремих предметів.

У закладі широко впроваджуються інформаційно-комунікативні технології. Застосування ІКТ в освітньому процесі базується на загальному розумінні зміни ролі інформації та принципах інформаційної взаємодії в різних напрямках освітньої діяльності

Це дозволяє формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності, критичне і логічне мислення, вміння приймати рішення, співпрацювати в команді, бути конкурентоздатними та впевненими особистостями.

Вчителями закладу створена модель уроків на основі синтезу оригінальних прийомів, елементів інноваційних педагогічних методик і інформаційно-комунікативних технологій та традиційних форм організації освітнього процесу. Розширено предметне навчальне середовище, створені умови для оптимального розвитку навичок роботи з інформацією, формування вмінь і навичок дослідницької і пошукової роботи.

Серед використовуваних засобів: мультимедійні презентації, мультимедійні карти, проекти, онлайн-тести, програмовані засоби навчання та інше.

Вчителі не тільки самі активно використовують інтернет-ресурси, сучасні інформаційні технології, але й забезпечують їх активне використання учнями. Тому створені вчителями персональні предметні сайти є однією з важливих форм роботи сучасного вчителя і є поштовхом для подальшого освоєння нових сучасних веб-ресурсів відповідно до вимог ІКкомпетентності, що важливо у процесі модернізації навчання в сучасній школі.

Розділ 6. Показники вимірники) реалізації освітньої програми

Рівень реалізації освітньої програми вивчається шляхом моніторингу якості проведення навчальних занять, моніторингу досягнення учнями результатів навчання (компетентностей); проведення контрольних випробувань учнів; участі учнів лицею у предметних олімпіадах різного рівня, Всеукраїнських інтелектуальних конкурсах та турнірах; шляхом складання та захисту наукових проєктів та участі в роботі МАН; аналізу результатів участі учнів у ДПА і ЗНО(НМТ).

Розділ 7. Програмно-методичне забезпечення варіативної складової освітньої програми

Для виконання освітніх програм школи на 2023/2024 навчальний рік передбачено використання, затверджених Міністерством освіти і науки України, навчальних програм з усіх предметів інваріативної частини, що дозволяє одержати запланований результат освіти - "модель" випускника.

Програмне забезпечення подано в додатку до освітньої програми.

Розділ 8. Структура навчального року

Відповідно до статті 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту» структура навчального року, тривалість навчального тижня, інші форми організації освітнього процесу встановлюються загальноосвітнім навчальним закладом середньої освіти у межах часу, передбаченого програмою.

2023/2024 навчальний рік розпочинається 1 вересня 2023 року та закінчується не пізніше 30 червня 2024 року. Структура навчального року:

1 семестр -1 вересня-22 грудня 2023р.

2 семестр – 9 счня – 31 травня 2024р.

Осінні канікули – 28.10 – 05.11.2023р.

Зимові канікули – 23.12.2023р.- 08.01.2024р.

Весняні канікули – 23.03.2024р.- 31.03.2024р.

Дата вручення документів про освіту буде визначена додатково (в залежності від термінів проведення ДПА, ЗНО (НМТ)).

Перелік предметів державної підсумкової атестації визначається Міністерством освіти і науки України. Терміни їх проведення визначаються навчальним закладом.

Орієнтовні терміни проведення ДПА для 4-х класів – остання декада травня 2023 року; для 9-х класів – календарний тиждень після закінчення навчального року.

Ліцей працює в режимі п'ятиденки з двома вихідними – субота, неділя. Навчальні заняття проводяться в одну зміну з 8.30 до 15.00, регламентуються розкладом уроків, затвердженим директором ліцею. Упродовж навчального дня проводиться дві великі перерви, перша по 15 хвилин: з 11.05 до 11.25; з 12.10 до 12.25.

В структурі навчального року можливі зміни.

При складанні навчального плану на 2023/2024 навчальний рік будуть деталізовані окремі розділи освітньої програми.

Кадрове забезпечення на 2023/2024 навчальний рік

№	Прізвище вчителя	Посада	Категорія, звання
1	Бех Лариса Василівна	Директор	Вища
		Учитель української мови та літератури	
2	Прус Лариса Миколаївна	Заступник директора з НВР	Вища, «старший учитель»
		Учитель української мови та літератури	
3	Петренко Лілія Олександрівна	Педагог-організатор	Перша
		Учитель образотворчого мистецтва	
4	Скиданчук Наталія Петрівна	Учитель української мови та літератури	Спеціаліст
5	Потапчук Мирослава Миколаївна	Учитель української мови та літератури, англійської мови, зарубіжної літератури	Перша
6	Пригорницька Наталія Вікторівна	Учитель англійської мови	Перша
7	Корчемна Анастасія Василівна	Асистент вчителя	Спеціаліст
8	Камінська Галина Миколаївна	Учитель математики	Вища
9	Лукашенко Людмила Володимирівна	Учитель географії	Перша
10	Гулковський Владислав Вальденмарович	Учитель біології	Вища, «старший вчитель»
11	Івчук Людмила Володимирівна	Учитель математики	Спеціаліст
12	Мольдерф Олександр Сергійович	Учитель фізичної культури	Вища

13	Максимчук Василь Григорович	Учитель історії, правознавства	Вища, «вчитель-методист»
14	Кошицька Марія Петрівна	Асистент вчителя	Спеціаліст
15	Цапун В'ячеслав Сергійович	Учитель інформатики та фізики	Перша
16	Дубініна Наталія Іванівна	Учитель початкових класів	Вища, «учитель-методист»
17	Шевчук Володимир Володимирович	Учитель музичного мистецтва	Перша
18	Криклива Марія Михайлівна	Учитель початкових класів	Вища
19	Гулковська Лідія Володимирівна	Учитель початкових класів	Вища, «старший учитель»
20	Макаренко Віра Володимирівна	Учитель біології та хімії	Перша
21	Камінська Ніна Анатоліївна	Асистент вчителя	Перша
22	Светковська Діана Валентинівна	Асистент вчителя	Спеціаліст
23	Луців Віра Миколаївна	Психолог	спеціаліст
24	Мельниченко Ірина Миколаївна	Заступник з виховної роботи	Перша

**Перелік модельних програм
для 5-6 класів Нової української школи**

№ з/п	Назва курсу	Назва програми
1	Українська мова. 5–6 класи (адаптаційний цикл)	Модельна навчальна програма «Українська мова. 5–6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Заболотний О.В., Заболотний В.В., Лавринчук В.П., Плівачук К.В., Попова Т.В.)
2	Українська література 5-6 класи (адаптаційний цикл)	«Українська література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Архипова В.П., Січкач С.І., Шило С.Б.)
3	Математика. 5–6 класи (адаптаційний цикл)	Модельна навчальна програма «Математика. 5–6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автор Істер О.С.)
4	Інформатика. 5–6 класи (адаптаційний цикл)	Модельна навчальна програма «Інформатика. 5–6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Ривкінд Й.Я., Лисенко Т.І., Чернікова Л., Шапотько В.В.)
5	Інтегрований курс «Пізнаємо природу». 5–6 класи (адаптаційний цикл)	Модельна навчальна програма «Пізнаємо природу». 5–6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Коршевнюк Т. В.)
6	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут». 5–6 класи (адаптаційний цикл)	Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 5–6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (автори: Шиян О., Волощенко О., Гриньова М., Дяків В., Козак О., Овчарук О., Седоченко А., Сорока І., Страшко С.)
7	Технології. 5–6 класи (адаптаційний цикл)	Модельна навчальна програма «Технології. 5–6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Ходзицька І. Ю., Горобець О. В., Медвідь О. Ю., Пасічна Т. С., Приходько Ю. М.)
8	Вступ до історії України та громадянської освіти (адаптаційний цикл)	Модельна навчальна програма «Вступ до історії та громадянської освіти» для закладів загальної середньої освіти (автори: Гісем О.В., Мартинюк О.О.)
9	Етика. 5–6 класи (адаптаційний цикл)	Модельна навчальна програма «Етика. 5–6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Пометун О. І., Ремех Т. О., Кришмарел В. Ю.)
10	Зарубіжна література 5-6 класи (адаптаційний цикл)	Модельна навчальна програма «Зарубіжна література 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Ніколенко О.М., Ісаєва, О.О., Клименко Ж.В.,Мацевко-Бекерська Л.В., Юлдашева Л.П., Рудніцька Н.П., Туряниця В.Г., Тіхоненко С.О., Вітко М.І., Джагобекова Т.А.)
11	Англійська мова 5-9 клас (адаптаційний цикл)	Модельна навчальна програма «Іноземна мова 5-9 клас» для закладів загальної середньої освіти (автори: Редько В. Г., Шаленко О. П., Сотникова С. І., Коваленко О. Я., Коропецька І. Б., Якоб О. М.,

		Самойлюкевич І. В., Добра О. М., Кіор Т. М.)
12	Фізична культура (адаптаційний цикл)	Модельна навчальна програма «Фізична культура. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Педан О.С., Коломоєць Г. А. , Боляк А. А., Ребрина А. А., Дерев'янка В. В., Стеценко В. Г., Остапенко О. І., Лакіза О. М., Косик В. М. та інші)
13	Образотворче мистецтво (адаптаційний цикл)	Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (автор Кондратова Л.Г.)
14	Музичне мистецтво (адаптаційний цикл)	Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (автор Кондратова Л.Г.)